

Чи нараховується пеня та штрафні санкції за затримку сплати узгоджених сум податкових зобов'язань у разі укладання договору про розстрочення податкового боргу та який порядок їх застосування?

ЗІР, категорія 134.10

Відповідно до п. 100.1 ст. 100 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) розстроченням, відстроченням грошових зобов'язань або податкового боргу є перенесення строків сплати платником податків його грошових зобов'язань або податкового боргу під проценти, розмір яких дорівнює розміру 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України, діючої на день прийняття контролюючим органом рішення про розстрочення, відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу.

Якщо до складу розстроченої (відстроченої) суми входить пеня, то для розрахунку процентів береться сума за вирахуванням суми пені.

Розстрочені суми грошових зобов'язань або податкового боргу (в тому числі окремо – суми штрафних (фінансових) санкцій) погашаються рівними частками починаючи з місяця, що настає за тим місяцем, у якому прийнято рішення про надання такого розстрочення (п. 100.6 ст. 100 ПКУ).

Згідно з п. 126.1 ст. 126 ПКУ у разі якщо платник податків не сплачує узгоджену суму грошового зобов'язання (крім випадків, передбачених п. 126.2 ст. 126 ПКУ) протягом строків, визначених ПКУ, такий платник податків притягується до відповідальності у вигляді штрафу у таких розмірах:

- при затримці до 30 календарних днів включно, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, – у розмірі 10 відсотків погашеної суми податкового боргу;
- при затримці більше 30 календарних днів, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, – у розмірі 20 відсотків погашеної суми податкового боргу.

У разі порушення платником податків строку сплати до бюджету узгодженого грошового зобов'язання, передбаченого абзацом другим п.п. 222.1.2 п. 222.1 ст. 222 ПКУ, такий платник податків притягується до відповідальності у вигляді штрафу в розмірі 20 відсотків суми такого грошового зобов'язання (п. 126.2 ст. 126 ПКУ).

Такий порядок застосування штрафних санкцій залишається і при укладанні договору про розстрочення податкового боргу.

При цьому згідно з п. 3.9 розд. III Порядку розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платників податків, затвердженого наказом Міністерства доходів і зборів України від 10.10.2013 № 574 (далі – Порядок), на розстрочені (відстрочені) грошові зобов'язання (податковий борг) пеня та штрафи не нараховуються з дати укладання (підписання) договору до закінчення строку дії договору про розстрочення (відстрочення) грошового зобов'язання (податкового боргу).

Водночас, п. 4.6 розд. IV Порядку визначено, що з дня, наступного за днем розірвання договору, на розстрочені (відстрочені) суми, що залишилися не сплаченими, нараховуються пеня та штраф у розмірах, передбачених ПКУ.

Відповідно до п. 129.4 ст. 129 ПКУ на суми грошового зобов'язання, визначеного підпунктами 129.1.1 та 129.1.2 п. 129.1 ст. 129 ПКУ (включаючи суму штрафних санкцій за їх наявності та без урахування суми пені), та в інших випадках визначення пені відповідно до вимог ПКУ, коли її розмір не встановлений, нараховується пеня за кожний календарний день прострочення сплати грошового зобов'язання, включаючи день погашення, з розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України, діючої на кожний такий день.

На суми грошового зобов'язання, визначеного п.п. 129.1.3 п. 129.1 ст. 129 ПКУ (включаючи суму штрафних санкцій за їх наявності та без урахування суми пені), нараховується пеня за кожний календарний день прострочення у його сплаті, починаючи з 91 календарного дня (з 271 календарного дня у разі здійснення платником податків самостійного коригування відповідно до п.п. 39.5.4 п. 39.5 ст. 39 ПКУ), що настає за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання, із розрахунку 100 відсотків річних облікової ставки Національного банку України, діючої на кожний такий день.

Враховуючи зазначене, за затримку сплати узгоджених сум податкових зобов'язань у разі укладання договору про розстрочення податкового боргу платник податків притягується до відповідальності у вигляді штрафу за порушення строку сплати узгоджених сум грошових зобов'язань, передбаченого ст. 126 ПКУ, в залежності від кількості днів затримки сплати узгодженої суми грошових зобов'язань з дня, наступного за останнім днем граничного строку сплати грошових зобов'язань, і до дня укладання договору про розстрочення податкового боргу.

Крім того, за несвоєчасну сплату податкового боргу розстроченого за договором, нараховується пеня відповідно до вимог п. 129.4 ст. 129 ПКУ.

Нарахування штрафів та пені здійснюється у день сплати розстроченої суми податкового боргу на суму фактичної сплати боргу.

Необхідно зазначити, що штраф нараховується платнику податків при сплаті податкового боргу на сплачену суму і враховуючи період фактичного існування податкового боргу, а пеня – при сплаті податкового боргу на сплачену суму за весь період фактичного існування податкового боргу.

У картках особових рахунків платника у день обліку договору про розстрочення пеня та штрафи не нараховуються на розстрочену суму за період, що минув з дня виникнення податкового боргу і до дня надання розстрочення, хоча за платником залишається обов'язок їх сплатити.

Натомість розрахунок сум пені та відповідних штрафів здійснюється поступово, у день фактичного погашення розстроченого податкового боргу (його частини), на суму погашеного боргу і за період (або з урахуванням періоду) з дня виникнення цього боргу і до дня укладення договору про розстрочення. При цьому на розстрочений податковий борг за період дії розстрочки пеня і штраф не нараховуються (за цей період платник податків сплачує лише проценти за користування податковим кредитом).

При цьому п. 62 підрозд. 2 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ передбачено що тимчасово, до 01 липня 2018 року, не застосовуються штрафи, передбачені ст.ст. 120 прим. 1, 126 ПКУ (в частині податку на додану вартість), та не нараховується пеня, встановлена п.п. 129.1.3 п. 129.1 ст. 129 ПКУ (в частині податку на додану вартість), до виробників

електричної енергії, що здійснюють постачання електричної енергії державному підприємству «Енергоринок» та станом на 01 січня 2016 року мали податковий борг з податку на додану вартість, в тому числі розстрочений та/або відстрочений.

Перелік виробників електричної енергії, на яких поширюється дія п. 62 підрозд. 2 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, та Перелік податкових накладних, складених такими виробниками електричної енергії з 01 липня 2015 року та не зареєстрованих в Єдиному реєстрі податкових накладних, затверджуються Кабінетом Міністрів України.